

AZ ÉPÍTŐIPARI MŰSZAKI KÖNYVTÁRAK SZEREPE A TERVEZŐK TÁJÉKOZTATÁSÁBAN *

Hoznek Jánosné

Építőipari Minőségellenőrző Intézet

Bevezetés

Az építőipari tájékoztatási rendszer kifejlődésére és működésére két tényező jellemző: az egyszerű, központi tájékoztatási funkció és a vállalati könyvtári hálózat tevékenysége. Az építésügyi hálózaton belül működő vállalati, tervező- és kutatóintézeti könyvtárak között azonban jelentős színvonalbeli különbségek mutatkoznak, amelyek egyedi differenciáltságot eredményeznek. Az országos építőipari tájékoztatási rendszer funkcionális határai, a hatékonyság fokozása további lépésekre ösztönözte a fejlődés perspektíváit felismerő tervezőintézeti könyvtárakat. Ma már egyes tervezőintézeti műszaki könyvtárak a belső tájékoztatási egység szerepét ellátva aktívan beépülnek a vállalati munkába. Emellett az országos tájékoztatásra is visszahatnak.

A jelenlegi szervezeti sémából kiindulva, a realitások figyelembevételével kívánjuk vázolni a tájékoztatási funkciókat is ellátó tervezőintézeti könyvtárakkal szemben támasztott igények kielégítési lehetőségeit. E könyvtárak természetüknél fogva újabb fejlődési fokot jelentenek nemcsak a könyvtári munkában, hanem a csatlakozási kötelezettségek miatt a könyvtáraknak a vállalatba történő szervezeti beépülésében is.

* A cikk átdolgozott változata a következő kötetben megjelent tanulmánynak: II. Országos Építésügyi Tájékoztatási Értekezlet. Budapest, 1970. október 14. /Bp./ ÉTK, /1970/. p. 3-12.

A tervezők speciális információs igényei

A tervezés alkotó folyamatában a feladat színvonalas megoldásához a tervezőknek nagy mennyiségű és friss ismeretanyag birtokában kell lenniük. A technikai és technológiai fejlődés követése, a kapcsolódó tudományok legújabb eredményeinek átfogó ismeretére való törekvés a tervezők kétféle információs igényét vetik fel: egyrészt széles spektrumot felölelő, általános tematikájú tudományos és művészeti információkat, másrészt a tervezés során valamennyi eredményt bemutató, részletekbe menő speciális technológiai, tervezésmódszertani ismereteket igényelnek.

A felgyorsult műszaki haladás, a termelékenység emelése, a létesítményekkel szemben támasztott fokozott társadalmi elvárás, a széles körű, általános és speciális ismeretanyag elsajátítása megnövekedett követelmények elé állítja a tervezőket. E követelményeket lényegesen nehezíti a "relative szűkülő" tervezési időszak. Ezen belül kell a tervdokumentációnak minőségileg lépést tartania a mind nagyobb ütemben változó műszaki és gazdasági igényekkel. A "relative szűkülő" időszak azt jelenti, hogy a tervezési munka időszakában mind gyorsabb a technika fejlődése; a tervezőnek tehát a tervezési periódusban egyre több műszaki újdonság megjelenésével kell számolnia. A felsorolt tényezők együttes hatása miatt jelentősen módosultak a tervezők alkotó tevékenységével összefüggő követelmények. Ily módon másfajta döntések szükségesek, s a döntési szintek is megváltoztak. Ennélfogva az információk tartalmával, forrásával, a szolgáztatás időtartamával, módszerével, vagyis az egész tájékoztatási tevékenységgel szemben is megváltoztak a követelmények.

Az új követelmények néhány megoldási lehetősége

A tájékoztatási munkával szemben támasztott új igények kielégítésének alapvető feltétele megfelelő vállalati gyűjtemény kialakítása, amelyet a tervezőintézetek speciális profilja, munkájuk jellege, aránya, rövid- és hosszútávú célkitűzései határoznak meg. A tájékoztató egység egyik feladata tehát az információs bázis célszerű kialakítása, mely feltételezi a vállalati koncepciók ismeretét. A vállalati tájékoztatási tevékenység szempontjából ez elsősorban a műszaki fejlesztési és perspektivikus tervezési feladatok, export elképzelések és piaci lehetőségek ismeretét jelenti. A vállalati koncepció egyrészt meghatározza az információforrásokat, céltudatos beszerzésüket, az egész információs bázis kialakítását; másrészt az így létrehozott, illetve kisugárzott információ visszahat a koncepcióra és meghatározott irányban módosítja azt. A tervezési feladatokhoz, prognosztizáló tevékenységhez, a koncepciók kialakításához szükséges komplex információk létrehozásához a hagyományos szakirodalmi anyag mellett új típusú információk felderítése szükséges. Ezek pl. a központi gazdaságpolitikai célkitűzések, ágazati trendek, normatívák, piaci információk, termékinformációk stb., vagyis az információs források körének jelentős kibővítése válik szükségessé. Ez az országos tájékoztatási

központokból kapott általános információk mellett olyan tájékoztatási egységek felkutatását, illetve igénybevételét jelenti, mint pl. a gazdasági tervezés intézményei, a piackutató intézetek, ipari bázisok, kutatóintézetek, a Központi Statisztikai Hivatal stb.

Folyamatos, személyre szóló és a tervezés meghatározott szakaszaiban időbelileg szelektált információk szolgáltatása

A vállalati koncepciók ismeretében az igények figyelembevételével kialakított információs gyűjtemény felhasználását új tartalmat hordozó, módszerében is új információs szolgáltatások kialakításával kell hatékonytá tenni.

Milyen módszerekkel?

1. Folyamatos szolgáltatással, kiadványok formájában közreadott információ nyújtásával.

Pl. a LAKÓTERV kéthavonként megjelenő CITIFORM című kiadványa a vállalatnál kialakított információs gyűjtemény alapján az új könyvek, fordítások, segédletek recenzióit, értékelését, továbbá számos jelentős folyóirat - a vállalat szempontjából érdekesnek ítélt - cikkeinek témánkénti kigyűjtését, illetve annotálását közli perforált lapok formájában, amely lehetővé teszi az egyéni dokumentációs tár kialakítását a tervezők számára /1. és 2. ábra/.

2. A feladatra orientált, a felhasználók igényére szabott, téma szerint szelektált személyi információszolgáltatás kialakításával.

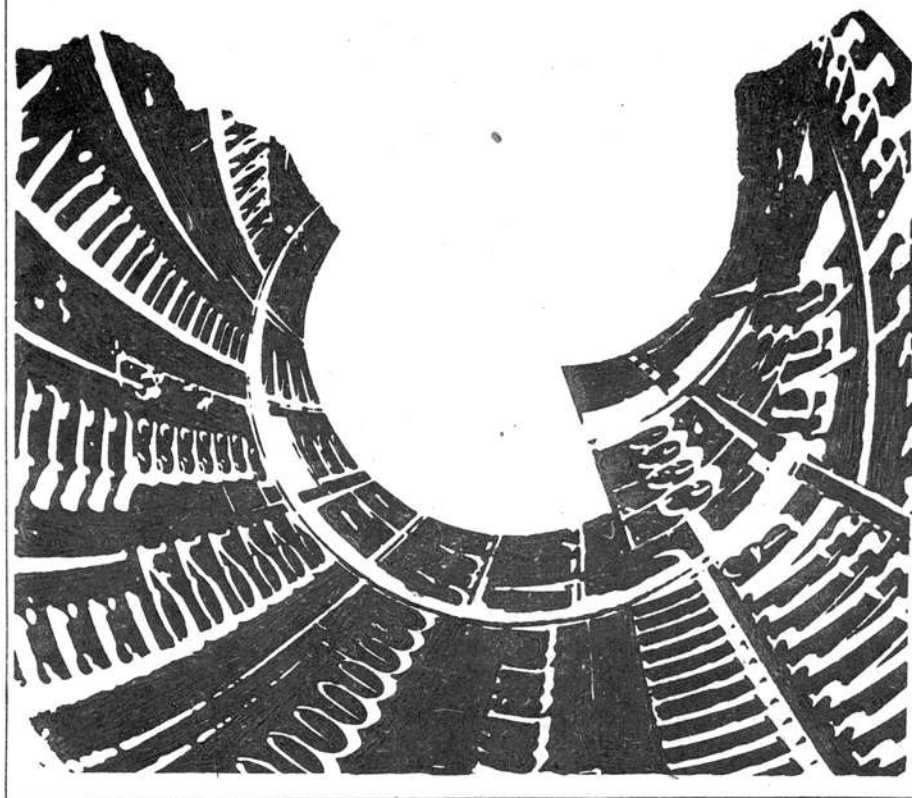
Ez olyan információt jelent, amely nemcsak a felmerült igények és a feldolgozás, illetve a tájékoztatás pillanatában, hanem a tervezői gondolat realizálásakor a tervezési végtermék - a létesítmény - elkészültének idejére extrapolált. Arra van tehát szükség, hogy a tájékoztatási részleg a tervezőknek nyújtandó információkat az információ realizálása - a létesítmény átadása - idejében mérendő korszerűség szempontjából előrevetítve szolgáltatassa. A tervezési tájékoztatással szemben új elemként jelentkező igény az információ tartalmi szelektációján kívül tehát időbeli szelektálást is szükségessé tesz. Ez olyan új eredmények, termékek fokozottabb figyelembevételét jelenti, amelyek a tervezési időszakban talán még csak kísérleti jellegűek, de a kivitelezési időpontban a legkorszerűbbek.

Az előbb vázolt feladatokon kívül a tájékoztatási munka hatékonysága érdekében a vállalati tájékoztató egységnek állandóan figyelnie kell a tervezési alkotó folyamat meghatározott szakaszait, elsősorban a három legfontosabb időpontot:

- a megbízás időpontját,
- a tervezési munka idejét,
- majd a kivitelezés megkezdését.

CITIFORM | '70 4

A Lakó- és Kommunális épületeket
Tervező Vállalat (LAKÓTERV)
Könyvtár- és Dokumentációs Csoport
Tájékoztatója

1. ábra

A LAKÓTERV CITIFORM c. kiadványa

GA s 181

Üzletközpontok légtechnikai berendezése
Building Systems Design, 1970, 2.sz. p. 36-38.

ÉPÜLETGÉPÉSZETVEGYES, LÉTESÍTMÉNYPAJTA, ÜZLET-
KÖZPONTLÉGTÉCHN. 4czz

Üzletenkénti hűtőgép. Fedett közlekedő, álmennyezetben közös frisslevegőszűrő. Az előírt átlagos minimális légmennyiség $3 \text{ m}^3/\text{m}^2$, ami a szagok eltávolítására elegendő. Energiafogyasztást minden bérlő külön mérő alapján fizet. Éttermi konyha szellőzőlevegőjének kifűvnyílása legalább 15 m távolságban legyen a frisslevegő beszívásától. Az elhasznált levegőt legalább $12,5 \text{ m}/\text{sec}$ sebességgel kifűjni. A fedett közlekedőben 10 m^2 -nyel személyrel kell szá-

GA s 182

Shopping-Centerek központi hűtőberendezése
Building Systems Design, 1970, 2.sz. p. 38-41.

ÉPÜLETGÉPÉSZETVEGYES, LÉTESÍTMÉNYPAJTA, ÜZLET-
KÖZPONTLÉGTÉCHN. 4czz

Központi hűtőberendezés tervezésének feltételei. A kondenzátor hűtővizének vezetékét öntöttvasból és vörösrézából /újabbban műanyag csövekből/ tervezik. A hűtővíz sok oxigént vesz fel a hűtőtornyban, emiatt az acéloszövek gyorsan korrodálnak.

W.dr.

GA s 183

ABC áruház légkondicionálása
Building Systems Design, 1970, 2.sz. p.41-43.

ÉPÜLETGÉPÉSZETVEGYES, LÉTESÍTMÉNYPAJTA, ÁRUHÁZ-
LÉGTÉCHN. 4czz

Minden eltérő rendeltetésű tér számára független légkondicionáló egységről kell gondoskodni. Így pld. az eladótér és az étterem nem kaphat közös rendszert. Különbözők az üzemeltetési idők és a terhelések. Az áruház alagsorában 3 m^2 -ként, a földszinten 4 m^2 -ként, a felsőbb szinteken 6 m^2 -ként kell egy fővel számolni. A frisslevegő előírás $20 \text{ m}^3/\text{ó}$ fejenként. A világi - tás $60 \text{ W}/\text{m}^2$. Minden esetben fenti adatoktól független hőteherszámítás kell. A különböző

./.

GA s 184

Magas épületek vízvezetéki berendezése és csatornázása
Buildings Systems Design, 1970. 2.sz. p.44-45.

ÉPÜLETGÉPÉSZETVEGYES, LÉTESÍTMÉNYPAJTA, MAGAS-
HÁZVIZCSATORNA 4czz

Magastartály veszélye földrengéses vidéken. Egy-egy zóna maximum 10 szint magas lehet. Minden zóna számára külön melegvíztároló kell. Nyomásfokozó berendezés légüst nélkül 3 szivattyúval sekvens berendezésben. Az állandó szivattyú vízze - ha nincs elvétel - túlmelegedhet. Hőérzékelő és nyomásérzékelő sorba-kapcsolva. Ha a víz hőmérséklete $5,5 - 6 \text{ C}^\circ$ -al; az előírásnyozott maximális víznyomás $0,2$ att-al emelkedik mag-

./.

GA s 185

Főjtőtárcsák leegyszerűsítik a légtechnikai berendezések szabályozását
Building Systems Design, 1970, 6.sz. p. 37-46.

LÉGTÉCHNIKAIKAPUTS, LÉGTÉCHNIKA, LÉGTÉCHNIKAÁLTALÁNOS, LEVEGŐBESZABÁLYOZÁS 4czz

Nagykiterjedésű légoszobahálózat szabályozása rendkívüli mértékben leegyszerűsödik, ha a befűvő leágazásokba egy-egy méretezett főjtőtárcsát építenek be. A tárcsa közvetlenül a leágazásnál legyen. A rendszer teljesen kiegyensúlyozott lesz, mert az összellenállás a ventilátortól a kifűvőhelyig minden esetben egyenlő. A számítás a legkedvesőtlemebb /nem leg-hosszabb/ áramkörrel kell kezdni. Itt a főjtő-

./.

GA s 196

A külső falak pótlékolásának kérdése - DIN 4701
Gesundheits-Ingenieur, 1970, 2.sz. p. 33-41.

ÉPÜLETGÉPÉSZETVEGYES, ÉPÜLETFIZIKA, ÉPÜLET-
FIZIKAÁLTALÁNOS, HŐSZÜKSÉGSZÁMÍTÁS 4czz

E szabványt 1907-ben dolgozták ki, azóta többször módosították, utoljára 1959-ben. Az átdolgozásokat jelentős mértékben az építőanyagokban, az építési módokban és a földberendezésekben bekövetkezett változások tették szükségessé. Így elérkezett az ideje annak, hogy a szabványt újból felülvizsgálják pld. a pótlékolások kérdésében. A jólétérzetet pld. nem lehet kalória betáplálással elérni, ehhez a külső határoló szerkezetek hőszigetelő képessége-

./.

175

2. ábra

A CITINFORM c. kiadvány egyik oldala

451

A különböző időszakokban nyújtandó információk tartalmukat, mélységüket tekintve természetesen különböznek egymástól. A tájékoztatás szempontjából az egyes tervező időszakokban, vagyis a koncepció kidolgozásakor, majd a realizálást szolgáló kiviteli terv elkészítése során különböző dokumentumtipusokra van szükség, pl. programtervre, ajánlati tervre.

A koncepció elkészítésének idején témára orientált általános információszolgáltatás szükséges: különféle alaprajzi alternatívák, ismételten felhasználható tervek, új anyagokra, szerkezetekre vonatkozó prospektusok, katalógusok stb. A realizálás időszakában már a jóváhagyott, költségkeretbe beilleszthető, a kivitelezés idejére rendelkezésre álló szelektált termékinformáció, időközben megjelent műszaki előírások, szabványok stb. szükségesek.

Belső információs kényszerpálya kialakítása

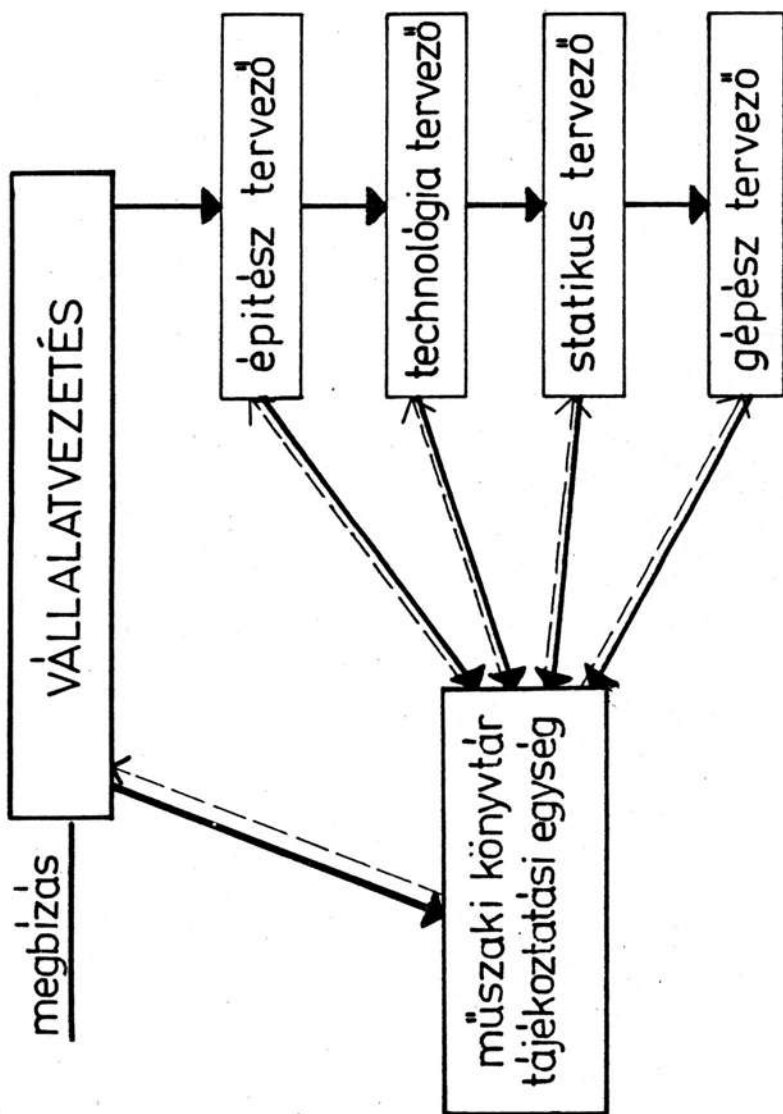
A tervezőintézeteknél a hatékony tájékoztatás módszerének kialakítása szempontjából a megbízás időpontjában alapvető követelménynek kell

tekinteni a megfelelő belső vállalati információs kényszerpálya kialakítását. Ez azt jelenti, hogy a megbízásról a gazdasági és műszaki irányításért és a végrehajtásért felelős munkatársakkal egyidejűleg értesüljenek a feladattal megbízott tervezők és a műszaki könyvtár /illetve tájékoztatói egység/. Az így kialakított információs csatornák rendszerén belül nemcsak az általános feladatot kell eljuttatni a tájékoztató egységhez, hanem az ahhoz kapcsolódó részproblémákat is. Így valamennyi számításba jövő tájékoztatói igény kibontható. A megbízáshoz fűződő kérdésekről a feladat komponenseit jól ismerő tervezők is értékes információt adhatnak. Ez indokolja a vertikális kényszerpályaival egyidejűleg létrehozandó horizontális információs csatornák kialakítását is. Ezen a rendszeren át a tájékoztatás áramlása a legcélravezetőbben lebonyolítható /3. ábra/.

A tervezés teljes időtartama alatt a műszaki könyvtár, illetve a tájékoztató egység feladata, hogy az információs csatorna útján megismert feladatkomplexumhoz begyűjtse, feltárja, szelektálja, értékelje és szétsugározza a releváns információt. A tájékoztatás feltáró munkája sokrétű, bonyolult feladat. A tervezési időszakban olyan kérdések eldöntése szükséges, mint pl. a változó termékstruktúrában felhasználható új anyagok, szerkezetek, elemek, berendezések piacra kerülése hazai gyártóktól vagy importból a majdan megvalósítandó építészeti, szerkezeti, épületgépesítési megoldásokhoz stb. Komplex feladat annak eldöntése, hogy a feltárt információk közül melyek azok, amelyekkel a tervezés reálisan számolhat a kivitelezés megkezdéséig.

A tájékoztatói tevékenységnek a kiviteli terv elkészítésének megkezdésekor és annak realizálásakor is figyelemmel kell kísérnie a téma információs összefüggéseit. Jelzéseket kell adnia a tervezőknek azokról a gátló körülményekről, korrekciók tényezőkről, amelyek a koncepció kialakításának időszakában előrevetített megoldások, lehetőségek realizálhatóságáról, esetleg meghiusulásáról szólnak, vagy

BELSŐ INFORMÁCIÓS KÉNYSZERPÁLYA RENDSZERE

3. ábra

Belső információs kényszerpálya rendszere

azok javítását teszik lehetővé. Informálni kell a tervezőket mindazokról az újabb eredményekről, megoldásokról, amelyek a kiviteli terv készítése idején még felhasználhatók /4. ábra/.

A team-munka szükségessége

A fenti kérdések eldöntése, értékelése tehát különleges, komplex feladat, amelyre a tájékoztatói egység önmaga már nem vállalkozhat. A tájékoztatással szemben új igényként jelentkező követelmény - a kivitelezés idejére előrevetített információ nyújtása - csak team-munkával, a tervezők, különböző szakértők, a közgazdasági összefüggéseket felmérő közgazdászok és a tájékoztatói szakemberek korszerű együttműködésével oldható meg. Ezért a relative szűkülő időszak tájékoztatói munkájában mind nagyobb szerepet kell kapnia a vállalati teameknek, amelyek a tervezők igényvizsgálatát, a feladatokhoz adekvát információkat megfelelő szintre behatárolva nyújtják és egyben az információ felhasználásának ellenőrzését és visszacsatolását is biztosítják.

A tájékoztatói team-munkába a felelős tervezőkön kívül be kell kapcsolni az ellenőrzésben közreműködő szakfőmérnököket, valamint azokat a vállalati szakértőket, akik az egyes témák specialistái.

E feladatokból egyértelműen kitűnik, hogy a műszaki-gazdasági teameknek a tervdokumentáció elkészültének teljes időtartama alatt működnie kell. Az információ hatékonyságát, azok hasznosítási fokát a tervezői munka ellenőrzési folyamatában a tervtanácsokon, bizottságokban, konzultációkon azok a döntési jogkörrel felruházott személyek értékelhetik, akik - mint az információk teamek tagjai - maguk is részt vettek az információk összeállításában. A tájékoztatói folyamat az elképzeléseink szerint megvalósított team-munka révén az információ létrehozása, annak átadása és ellenőrzése után az információ visszacsatolása folytan egységes, zárt ciklussá válik. Ez a tervezőintézeteknél a hatékony tájékoztatói munka lényeges feltételének tekinthető. Mindez indokolja, hogy a vállalat tájékoztató egysége úgy illeszkedjék a vállalat egész szervezetébe, hogy a szakértőkhöz, szakfőmérnökökhöz és a vállalati koncepciót kialakító vezetéshöz rövid csatornákon keresztül minél kevesebb áttétellel csatlakozzék.

**Ágazati tájékoztatás szintézise
Szervezési kérdések**

A tervezési munkával szemben megnövekedett követelmények a tervezési szakaszokban különböző forrású és mélységű információk cél szerinti szelektált és időbelileg extrapolált kigyűjtését, feldolgozását és szétsugárzását igénylik. Ez az eddigi gyakorlatot meghaladó többletfeladatot jelent a tájékoztató egységek részére. Mindez felveti az építésügyi ágazat tájékoztatói rendszerének szervezési kérdéseit,

információs források információs források

DOKUMENTUMFAJTÁK:

KÖNYV, FOLYÓIRAT

KUTATÁSI JELENTÉS

TERMÉKINFORMÁCIÓ STB.

DOKUMENTUMFAJTÁK:

GYÁRTMÁNYISMERETŐK

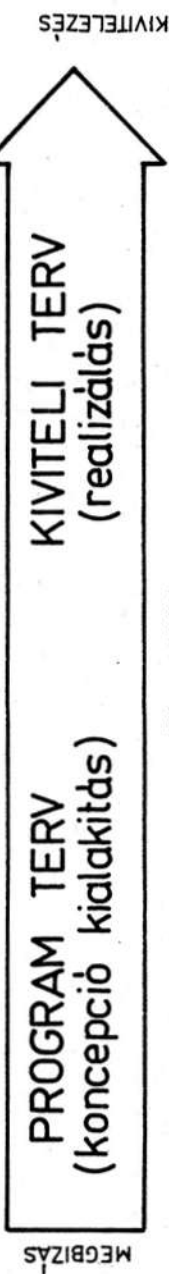
PROSPEKTUSOK

SZABVÁNYOK

MŰSZAKI ELŐÍRÁSOK

ISMÉTELJEN FELHASZ-

NÁLHATÓ TERVEK STB.

TEAM-MUNKA

4. ábra

A tervezés különböző időszakában nyújtott információs források és dokumentumfajták

illetve az ezzel kapcsolatos továbbfejlesztési javaslatokat. Ebből a szempontból az építésügyi ágazaton belül - elméletileg - a tájékoztatás három szintjét különböztetjük meg:

az információknak az építésügyi ágazat egész szakmai spektrumában, központilag történő széles körű feltárását;

erre és a saját specifikus források feltárására épülő második szint: a profiljukba tartozó információk részletes feltárása a tervezőintézeteknél;

a harmadik szintet azok a komplex műszaki-gazdasági információk és azok értékelései alkotják, amelyeket a konkrét tervezési feladatokkal kapcsolatban végeznek a csapatok.

E három szint tartalmi megkülönböztetése tehát egyaránt felvet szervezeti és működési kérdéseket.

Az első szintű feltárásnál centralizált fejlesztés szükséges, számítógép mielőbbi beállításával, amely teljes kiépítés után alkalmas az építésügyi ágazat adatbank jellegű kiszolgálására. Ebbe épülhet be a tervezőintézeteknél feltárt, munkájukhoz szükséges karakterisztikus információ jó része.

A második szinten a tervezőintézetekre orientált fejlesztés kívánatos. A tervezőintézetek profiljának megfelelő specializált igényekre szelektív tájékoztatás kialakítása szükséges. A tervezőintézetek szintjén az információk kétirányú áramlása jön létre. Az egyik a központ és a specializált profilu tervezőintézetek között, a másik - a többszatszámú információcsere - a tervezőintézetek között. Ez a gépesítés szempontjából több kritériumot jelent. Egyrészt a központi adatfeldolgozáshoz a tervezőintézeteknél periférikus egységnek kell rendelkezésre állni, másrészt a periférikus egységeknek lehetővé kell tenni az egymás közötti információcsere.

A harmadik szint már nem homogén és nem is kizárólagosan tájékoztatói munka, mert abban műszaki és gazdasági információk értékelése is ötvöződik.

Számolni kell azzal, hogy a harmadik szint olyan jellegű információkat is tartalmaz, amelyek a központi adatbankban nem, vagy csak részben tárolhatók, így különleges információhordozók, képdokumentációk, esetleg olyan jellegű információk, amelyek egy interpretáló szöveggörnyezetben jelennek meg, pl. a képdokumentációs feladatokhoz mikrofilmes információkereső berendezés, a szöveggörnyezetes permütált indexek előállításához lyukszalagírógép szükséges. A tájékoztatás e feladattípusa felveti az információrendszer egészén belül az információ átadásának jogi és pénzügyi vonatkozásait is.

Fejlesztési javaslatok

Az ismertetett célkitűzések érdekében az anyagi eszközök feltételeinek megteremtésén kívül korszerű együttműködésre van szükség a közpon-

ti és a tervezőintézeti tájékoztatás bázisai között. Ennek egyik előfeltétele az információk egyetlen homogén rendszerben történő, koordinált, kompatibilis áramlásának a kialakítása az egységes adathordozók, terminológiai szótárak létrehozásától az adott szakterület bázisainak perifériális szintű be- és visszacsatolásáig. A tájékoztatási módszere egységesítésén kívül - ami alapvető feladat - a fejlődési irányok ügyelembevételével és lehetőségeinek teljes kiaknázásával megosztott tevékenységű és jól koordináló ágazati bázisok kialakítása vált időszerűvé. A különböző tervezőintézeti tájékoztató funkciók eddigi eredményeinek összesítése, törekvéseinek kiterjesztése, az építőipari tájékoztatási rendszeren belül az egészséges fejlődés követelményeinek fókuszában áll.

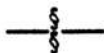
Ebben a megosztott rendszerben az általános tájékoztatás szintjén teljességre törekedve kell az ágazati alközpontnak működnie és ellátnia a koordinálás feladatait. A specializált műszaki területet képviselő tervezőintézetek összességének kell fednie és szolgáltatnia a tervezői igény kielégítését. Az azonos nagyságrendű tervezőintézetek és a központi tájékoztatás között létrehozott vertikális és egymás között kialakított horizontális információáramlás esetén jól kielégíthetők az új követelmények; mind az általános, a speciális és azok a komplex igények, amelyekre a műszaki, közgazdasági és tájékoztatási szakemberekből álló csapatok állítanak össze információanyagot.

A tervezőintézetekben kialakítandó információs kényszerpálya, az idejében létrehozott és a tervezés befejezéséig működő műszaki, közgazdasági és tájékoztatási csapatok, valamint az építőipari ágazati, illetve országos tájékoztatás által adott megfelelő információk együttműködésének az lesz az eredménye, hogy abban a relative szűkülő tervezési időszakban, amelyben a műszaki tervezésnek el kell látnia feladatait, a tájékoztatásnak előremutató szerepe lesz. A tervező nem a kritikus helyzetben, illetve időpontban fog a tájékoztatáshoz fordulni, hanem a team-munka eredményeként kialakított információt arra használja fel, hogy feladata optimális megoldását idejében előkészítse.

I R O D A L O M

1. TALANOV, K.K.: O posztanovke informacii v oblaszti sztroitel'sztva arhitekturu. = Tehniceszkie Biblioteki SzSzsZR, 1965. 6.sz. p.17-21.
2. GORDON, A.: Design and information flow. Oslo, 1968. 27 p. /CIB. Report. 13 B. Information flow in the building process./
3. BISOGNO, P.: Programma di sviluppo dei servizi di documentazione ed informazione delle stazioni sperimentali per l'industria. Roma, Consiglio Nazionale delle Ricerche, 1969. 226 p.
4. HOZNEK Jánosné: A LAKÓTERV műszaki könyvtárának tájékoztató tevékenysége. = Könyvtáros, 19.k. 7.sz. 1969. p.403-406.
5. Országos Építésügyi Tájékoztatási Értekezlet. /Az — előadásainak anyaga./ Bp. 1969. szept. 29-30. /Rend. az/ Építésügyi Tájékoztatási Központ, Építő-, Fa- és Építőanyagipari Dolgozók Szakszervezete. /Bp. ÉTK, 1969./ 18 db.
6. Tanulmány az építőipari műszaki tervezési technológia jelenlegi helyzetéről és fejlesztéséről. Bp. ÉVM, 1969. 24 p. /Kiny./
7. KOVÁCS Dezső: Az Építésügyi Tájékoztatási Központ könyvtári és könyvtárhálózati tevékenységének kialakulása, fejlődése és feladatai. = Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 17.k. 7.sz. 1970. p.561-577.

Mrs. HOZNEK, I.: The role of technical libraries in the building industry in informing architects

Technical progress and the increased social expectation attached to constructions, as well as the relatively narrowed down planning period, set greater requirements for designers. Under the joint effect of the changed requirements set before designing, there has been a corresponding change in what information services of institutes for design are expected to offer. Meeting the new demands raised for information work of such institutes is essentially a function of the designing institute's special line, long- and short-term objectives, in short, of creating an information basis with due consideration to the conception of the institute. The practical utilization of this information basis tends to take the form of a well-timed SDI-system in the individual phases of designing. From the methodological aspects of effective information work it is essential to bring about a "constrained movement" by which the most feasible flow of information may be achieved. Deciding on and evaluating information to be supplied in various phases of designing form a particular and complex task. This cannot be undertaken by the technical library alone. Hence it follows that in informing the architects an increasing role should be played by complex teams, which supply information relevant to both the tasks and the levels of work, providing, at the same time, for the control and feedback of information. Besides special information bases to be created at the designing institutes, giving adequate information services, the constrained movement of information and technical and economic information teams set up in due time, another essential requirement of effective information work in building industry is to ensure an up-to-date co-operation between the branch information centre and the information services of the institutes working with shared responsibility. Uniform information carriers, compilation of terminological dictionaries, computer installation in the information centre and terminals in the designing institutes at the earliest possible date are all indispensable preconditions for a further development. The article also discusses some other tasks relating to organization and further development in addition to the afore-mentioned problems and their financial implications.

::'::

ХОЗНЕК, И. : Роль строительных библиотек в информации архитекторов

Техническое развитие, повышенные требования общества к сооружениям и "относительно сужающийся" период планирования предъявляют большие требования к архитекторам. В результате изменения требований к планированию, в значительной мере изменились и требования к информационной деятельности институтов по планированию. Основным условием удовлетворения новых требований, выдвинутых к информационным отделам институтов по планированию, является создание информационного базиса со знанием специальных профилей институтов по планированию, их краткосрочных и долгосрочных планов, т.е. концепций предприятий. Практическое использование информационного базиса осуществляется постоянным обслуживанием архитектора информацией, ориентированной на него и подобранной в зависимости от определенного этапа планирования. С точки зрения методов эффективной информации, определение обязательного направления внутренней информации является основным требованием, т.к. информационная деятельность только в том случае совершается целесообразно, если направление потока информации заранее определено. Выбор и оценка информации, нужной в разные этапы планирования, являются особенно комплексной задачей, решение которой выходит за рамки технической библиотеки. Поэтому рабочие группы ("team") в предприятиях должны выполнять важную роль в информационной деятельности архитекторов, они обрабатывают информацию с точки зрения определенных задач, проверяют использование так составленного информационного материала и таким образом обеспечивают обратную связь. Кроме специального информационного базиса, создаваемого в институтах по планированию, обслуживаний соответствующими информацией, определения обязательного направления потока информации и во-время созданных информационных рабочих групп, основным требованием эффективной информации в строительной промышленности является создание современного сотрудничества между отраслевыми центрами информации и институтами по планированию с базисом определенного профиля.

Необходимым условием дальнейшего развития являются разработка унифицированных носителей информации и терминологических словарей, а также впуска в ход вычислительных машин в центре и периферийных машин в институтах по планированию. Решение перечисленных проблем требует выполнения и ряда задач организационного и развивающего характера, кроме создания материальных средств.

" "

Frau HOZNEK, I.: Die Rolle der technischen Bibliotheken der Bauindustrie in der Information von Architekten

Der technische Fortschritt, die gesteigerten gesellschaftlichen Ansprüche den Unternehmen gegenüber sowie die verhältnismässig kürzeren Projektierungstermine stellen an die Architekten höhere Anforderungen. Die gemeinsame Wirkung der gesteigerten Anforderungen an die Projektierungsarbeit änderte auch die Ansprüche im Hinblick auf die Informationstätigkeit in den Projektierungsbüros. Die Grundbedingung für die Befriedigung der an die Informationsabteilungen dieser Büros gestellten Ansprüche ist, dass deren Informationsbasis in Kenntnis des speziellen Profils, der kurz- und langfristigen Zielsetzungen, also der betrieblichen Konzeptionen dieser Büros errichtet wird. Die praktische Ausnützung der Informationsbasis wird durch kontinuierliche, ad personam adressierte und auf die bestimmten Projektierungsabschnitte abgestufte Informationsleistungen verwirklicht. Vom Gesichtspunkt der Methodologie einer wirksamen Information ist die Aufstellung einer inneren Informationszwangsbahn ausschlaggebend, durch welche sich der Informationsstrom am zweckmässigsten abwickelt. Die Beurteilung und Wertung der in den verschiedenen Projektierungsabschnitten erforderlichen Informationen ist eine komplexe Aufgabe, welche allein von der technischen Bibliothek nicht mehr gelöst werden kann. Daher muss in der Information der Architekten den verschiedenen Teams im Betrieb eine immer grössere Rolle zugeteilt werden, die, die zu den Aufgaben notwendigen Informationen den verschiedenen Ebenen anpassen und gleichzeitig auch die Kontrolle und Rückschaltung der Informationsnutzung sicherstellen. Ausser der in den Projektierungsbüros zu errichtenden Informationsbasis, der Sicherung entsprechender Informationsleistungen, der Informationszwangsbahn und ausser den rechtzeitig gegründeten technisch-ökonomischen Informationsteams ist die Errichtung einer guten Kooperation zwischen dem Zweigsinformationszentrum und den geteilt funktionierenden Büros die grundlegende Voraussetzung der wirksamen Informationsarbeit in der Bauindustrie. Die Datenträger, die Zusammenstellung terminologischer Wortschätze, die Anwendung der elektronischen Datenverarbeitungseinrichtungen im Zentrum, bzw. in den Projektierungsbüros die baldige Aufstellung peripherischer Einheiten, bilden eine unerlässliche Vorbedingung für die weitere Entwicklung. Die Lösung obiger Probleme wirft ausser Fragen von materiellen Mitteln auch zahlreiche organisatorische und Fortbildungsaufgaben auf.

S^SS